

nobenega človeka v celiem okraju ni, kibiv bodoče le en vinar v to posojilnico vložil. Prebivalstvo je sito lažnjivih obljub posojilnice in je izgubilo vsako zaupanje do nje ter njenih vodij.

Kakor čujemo, tečejo proti posojilnici v Šoštanju tožbe in eksekucije, realitet posojilnice v Šoštanju stoji v prisilni razprodaji, denarja v posojilnici sploh večni; splošno se javnost čudi, da posojilnica še nima nazanila konkurza, vkljub temu da se je že izjavila za pasivno z 200.000 K. Po mnenju izvedencev je posojilnica v bilanci za leto 1906—7 resnično došle svote za hranilne vloge umetno za 90.000 K zvišala; to se je zgodilo edino za pokritje v prejšnjih letih nastalih nerdenosti. Leta 1907 bil je dr. Mayer direktor, Ivan Vošnjak blagajčar, Miha Tajnik nadzornik, Ivan Lukman in Franc Rajster pa nadomestnika. Nadzorništvo pa je imelo tele člane: notar Vincenc Kolšek, Aloiz Trobaj, krčmar Miha Cerovšek in kovač Martin Hleb. Prava uganka je le, zakaj so v naštetih letih sestavljene sleparške bilance ostale revizorjem "Zadružne zvezze" v Celju neznane in neodkrite; pa tudi ta uganka bude kmalu rešena . . .

Zobna krēma KALODONT Ustna voda 17

Novice.

Naznanilo. Zaradi pomanjkanja prostora smo morali zopet jaka veliko gradiva izpostiti, zlasti celo vrsto dopisov iz Koroškega in Štajerskega, nadalje politični pregled ter mnogo navadnih tedenskih novic. Somišljeniki! Deluje za list, kajti čimveč naročnikov bode imel list, tembolj bode se povečati in temeljne bode ustregel vsem zahtevam. Razširjajte "Štaterca", kajti to je edini v resnici ljudski list v naših pokrajinah!

Vzrok podraženja mila. Če se zasleduje last cen za tolščobo tekem zadnjih 10 let, pride se do takšnega, da se je podražilo skoraj za 100% olje iz palrnovih jader in kokosovih orehov, ki prideta poglavino poštev za izdelovanje najboljšega mila. Povprečno je bilo (za 100 kg cif. Hamburg) olje

iz palrnovih jader	iz kokosovih orehov	s Ceylona	s Cochina
1903	57.—	56.25	61.75
1907	81.25	88.—	96.75
1910	93.75	97.—	102.25
1913	96.50	101.25	107.—

Ta rast cen za surovine je vzrok, da so se morale cene mila tekem zadnjih let večkrat zvišati, da so dogaj se sedaj najvišjo stopnjo in da se podražujejo sedaj tudi boljši pralni praški, katerim se niso spremenjale do sedaj cene.

Vzrok za to izvanredno podraženje tolščob leži v neavadem ravazu nemške in angleške industrije z mangarino, ki porabi veliko množino olja iz palrnovih jader in kokosovih orehov in ga odtegne industriji z milom, ker ni tako ovirana v porabi hraničnih sredstev likor pa avstrijske tovarne.

Smrt gospoda Eugena Maggi, Curih. Pred kratkim je bilo v časnikih citati vest, iz katere se je določno sklepalno, da je umrl tovarnar čokolade in mlinski podjetnik Eugen Maggi, Curih, udeležen tudi pri Maggiini podjetjih, katere izdelujejo v prodajo znane Maggiieve juhine izdelke. Kakor smo izvedeli, ni bil govor Eugen Maggi nikdar v kakri zvezi z Maggiievimi podjetji in toraj pri njih tudi udeležen ni bil.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Ptujski "sokoli", vrli junaki od kurjega peta na črnogorski čepici pa do zadnjega roba njih "snelfeuer"-hlačic, peljali so se pretekelo nedeljo na dveh lojterskih vozovih v Frankovci. Prišli so ormožkemu Serencu in spuheljskemu Mihčetu na pomoč. Hoteli so te "ferdane fajerberkerje" pohrustali in žrtvovati svojo pleča slovensko kri za sodček pive iz Laškega juga . . . Navdušeni so bili do skrajnosti in ajveč kojih jih prsa so dihalo kakor kovački meh. Ko jim je lojterski voz malo želodec in možgane prestrel, prišli so prashi in lažni v gozd, kjer je bila prvaška slavnost. In tam so našli — žadarske bajonet. Za temi bajoneti so moralni

pohlevno stati in jezičke držati in otožno na dolgo vrato vozov z odraslenimi možmi v gasilniški uniformi zjataj. . . Vbogi fantki, raje bi ostali doma, pri mamic, pri piskrem kofetu, nego da se pustite zlorabljeni od advokatskih šribarjev v take smešne komedije. Ali res misliti, da se odrasleni človek vaših rdečih srajčic vstrasi? Fantki, gasilci niso otroci! Ptujski "sokoli" naj bodejo torej potolaženi. V mestu so se itak poskrili kakor šurki in bili so tisti kakor ribe. In prav so imeli, kajti v Ptuju je prebivalstvo teh pobalinskih izzivanj že do grla sito!

Trgovec Fauland v Ptuju ima svoj lokal v nemški hiši in ima tudi precej nemških odjemalcev. On torej gotovo nima prav nobenega povoda, da bi se udeleževal kakšne politično-prvaške gonje. V kolikor nam je znano, tega sam tudi ne stori; on stoji na stališču, da je trgovec in kot tak so mu vse politične stvari deveta briga. Tako saj govori g. Fauland. Zato pa se nam prav čudno zdi, da je njegov komeden najprvi med ptujskimi "sokoli". Nas seveda ne vzemirja mnogo, če se ta ali oni smrkolin liki maškarci preobleče v garibaldinsko rdečo srajco. Ali naše somišljenike tudi ne more nikdo siliti, da bi si pustili postreči od takega komija, ki ob nedeljah v opicini uniformi škandalizirajo. Tako stoji stvar! Preteklo nedeljo, ko so balkansko misleči prvaški fanatiki vprvorili v Frankovci proti nepolitičnim, občekoristnim gasilnim društvam nesramno demonstracijo, peljalo se je tudi dvoje vozov s takimi rudečesrajčniki v Frankovce. In najbolj je izval ravno omenjeni fantalin g. Fauland. Fantičku se bode moralno enkrat ušesa naviti, da bode vedel, kako se mora obnašati na Stajerskem. Trgovcu Faulandu pa to gotovo v nobenem oziru ne bode koristilo. Treba bode enkrat malo energično v gotovo sršenovo gnezdo podregati, treba bode gotove nam dobro znanje, čeprav doslej skrbno zatajene zadeve objaviti. Klin s klinom!

Lep duhovnik, kakor jih imamo v lavantinski škofiji žalibog v tako velikem številu, je prvaško-zagriženi kaplan Karel Malajner v Velenju. Fant se je v črni šoli menda pretepaških manir in surovih psovki pričušil. Zato si jemlje tudi "pravico", igrati vlogo pouličnega napadalca in pobijalci. Zadnjič je v neki gostilni v Velenju pričel psovati na podlaci nadučitelja nemške šole. Psoval je istotako v znanem prvaškem tonu nemško ljudsko šolo v Velenju, na kateri sicer kot katehet lepe kronice služi. Napisljemu besede niso bile dovolj ojstre in tekel je za g. nadučiteljem, ki se mu je bil že umaknil, ter ga je dejansko napadel. G. nadučitelj je vsled tega potom šoštanjskega avokata g. dr. Petritschek vložil tožbo zaradi žaljenja časti. Zdaj je pjanem duhovniškemu pretepaču padlo srce v kuto. Prilezel je in milo prosil, da naj se mu njegovo surovost odpusti. Bal se je "ričeta" v zaporu in fehtal, da naj se tožba za božjo voljo umakne. No, Nemci so imeli bolj krčansko srce nego ta politikujoči duhovniški pretepač in odpustili so mu res, tako da mu ne bode treba v zaporu pokore delati. Kaplan Malajner pa mora v prvi vrsti 120 kron za nemški "Kindergarten" v Velenju, nadalje pa vse sodniške ter odvetniške troške plačati. Poleg tega mora objaviti v "Štajercu" ter v "Deutsche Wacht" dvakrat častno izjavo, v kateri prosi milo za odpuščanje in se nadučitelju zahvaljuje, da je od tožbe odstopil . . . In zdaj vprašamo: ali ni to "čedni duhovnik"? Ali ne dela mnogo "časti" duhovniških sunkni? Res, škof ima s takimi popi lahko posebno veselje!

Sejem v Ptuju. dne 17. junija 1913 prigralo se je na živinski in konjski sejem 270 konjev ter 1050 kosov govede. Na svinjski sejem dne 18. junija prigralo se je 794 svinj. Prihodnji konjski in goveji sejem se vrši dne 1. julija 1913, prihodnji svinjski sejem pa 25. junija 1913.

Mrljča so potegnili v bližini Marenberga iz Drave. Sodi se, da je mrtvi železniški uradnik Kovač in St. Vida na Glani, ki je pri kopanju utonil.

Nesramnež. V Mariboru je fehtal pijani berač Libelt. Potem je pričel ljudi psovati in ko so ga policaji aretrirali, se je z njimi stepel, tako da so ga morali okleniti.

Vjeti dezterji. V Ljubljani sta dezertirala kanonirja A. Šierš in A. Ehm. Prišla sta do Maribora, kjer so ju orožniki zaradi tatvine koles zaprli.

Pazite na deco! V Lubični pri Celju prišel je 7 letni sinček posestnika Gornik do steklenice z jesihovo kislino. Mislil je, da je voda in je pričel pit. Tako je se otrok zgrndil na tla. Smrtno varno poškodovanega so peljali v bolnico.

V vlak zdirjal je konj posestnika M. Brišnik v Šoštanju. Konj je bil tako hudo ranjen, da je poginil. Posestnik ima za 1000 K. škode.

Požar. V Rečji pri Konjicah pogorela je parna žaga g. Krajea. Škode je za 16.000 K, v katero svoto pa 5—6 vagonov dil ni vračenjenih.

Iz Koroškega.

Pobegniti je hotel zaradi umora zaprti J. Ebner v Celovcu. Orožniki pa so ga kmalu zopot vjeli in sodniji vrnili.

Zaprli so zaradi sleparje podjetnika Jožefa Kröpfl iz Strassburga.

Ustrelil se je v Moosburgu kolarski mojster A. Egartner.

Od doma zbežala je iz Beljaka 16letna hčerka hebamke Jank. Dekle je že večkrat izrazilo željo, odpeljati se v Ameriko.

Slepar. V kolodvorskem hotelu v Beljaku oslepar je neki neznanec natakarico za 20 K.

Zgorel je v Treibachu z oljem naloženi železnični vagon.

Pazite na deco! 3 letni otrok deklet Bauer v Dreihofu padel je v korito za vodo in je utonil. — V St. Johenu a. P. prišel je 11 letni šolar Joh. Lichtenegger pod voz. Deček je težko ranjen.

Obstreljen in težko ranjen je bil v prepisu pri Rastenfeldu fant E. Gruber.

V vodo skočila in utonila je v St. Vidu ob Glani 82 letna starka Ana Kanzian. Bržkone se je starki zmešalo.

Strela udarila je v Puchu v gospodarsko poslopje posestnika Rauter. K sreči ni začigala. Pač pa je ubila 1000 K vredno kobilo.

Samorom? Iz Gradca je pobegnil neka 15letna Jožef Zeissner. Iz Beljaka pisala je na svojo mati, potem je izginila. Sodi se, da si je deklica živiljenje vzela.

Književnost in umetnost.

"Rundreise durch die Städte Hamburg, Kiel, Lübeck, Rostock, Stettin, Kopenhagen und deren Umgebung." Pod tem naslovom izšla je nežna knjižica na 40 straneh, ki jo je izdal društvo Deutsches-Dänischer Verkehrsverband in ki prinaša v zanimivih popisih krasote omenjenih mest. Knjižica obsegata tudi 21 krasnih slik o pokrajinskih in arhitektoničnih krasotah teh velikih obmorskih mest. Dodane so tudi razven zemljevida opombe o potih in prometnih institucijah. Knjižico pa se dobri zastonj od firme F. W. Rademacher v Hamburgu ali od pisaren za tujski promet v mestih Hamburg, Kiel, Lübeck, Rostock, Stettin in Kopenhagen.

Koledar naprednega čebeljarja za mesec juni.

(Piše Alojzij Križanič, Vel. Nedelja.)

Juni mesec rojev, nam je v naših krajih odvezel veselje nad roji, ker v splošnem suša obvladuje; ne morejo torej čebelice tako razvijati, kakor je želeti. Vendar je vkljub suši tu in tam kateri, dasiravno slabši roj. V splošnem torej nas roji ne bodejo letos preveč razveseljali, zlasti tam ne, kjer suša obvladuje.

Pri novih, naravnih ali umetnih rojih se mora v prvih štirinajstih dneh, kakor storiti, glede matične rodovitnosti in nje same prepricati, ali pravilno zalega jajca v kolobar ali ne, je sploh opravljena ali ne; mogoče je trotkova ali je pa znabit splosh v panju ni. Izkušen čebelar lahko vse to izven panja, torej na bradi sposna. Ako nesejo čebelice polne, natlačene nožice cvetličnega prahu in se lepo vedajo, so zelo marljive, potem bodi brez skrbi, kajti matica je v redu in vse drugo v panju. Ako pa na nogah zelo malo ali nič ne nesejo, dasiravno, če je roj močen, močno izletujejo, je stvar zelo sumljiva, matica je trutovka ali je pa splosh ni. Kaj storiti?

Ima več rojev, tedaj izreži iz močnega plemenjaka najbolje zreli matičnjak, ki je že pokrit, v ravno tak veliko odprtino satniku od imenovanega slabišča, ga tako vcepiš in s toplim nožem (klingo) lepo zalepiš, da matice ne pokonča. Ko bode se matice izlegla v kakih treh do petih dneh, jo čebele z veseljem sprejmejo, in če je potem kakih osem dni lepo prijazno vreme, se

